Valvira
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto

V/81549/2017

7.11.2017

Eduskunta
Verojaosto

Asiantuntijalausunto 8.11.2017

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta

Eduskunnan Verojaosto on pyytänyt Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirastoa (Valvira) antamaan lausuntonsa hallituksen esityksestä laiksi alkoholi- ja alkoholijuomaverosta annetun lain liitteen muuttamisesta.

Esityksen tavoitteena on lisätä valtion verotuloja. Valtion vuoden 2018 talousarvioesityksestä sopiessaan hallitus on päättänyt syksyllä 2017 korottaa alkoholiveroa 100 miljoonalla eurolla työn verotuksen keventämisen rahoittamiseksi. Alkoholiveronkorotusten tavoitteena on nyt ja aikaisemmin kuitenkin aina ollut valtion tulojen kasvattamisen lisäksi alkoholin kokonaiskulutuksen ja sitä kautta alkoholinkäyttöön liittyvien haittojen vähentäminen.

Esityksessä ehdotetaan, että kaikkien alkoholijuomaryhmien valmisteveroa korotettaisiin niin, että keskimäärin alkoholijuomien valmisteveron veronkorotus olisi noin 10 prosenttia. Veronkorotus ehdotetaan kohdistettavaksi kuitenkin siten, että korotus painottuisi lievästi muihin kuin väkeviin alkoholijuomiin. Esityksen mukaan mietojen käymisteitse valmistettujen juomien, kuten siiderin ja long drink -juomien, valmisteveroa korotettaisiin 15,4 prosenttia, viinin valmisteveroa 12,7 prosenttia, oluen valmisteveroa 10,6 prosenttia, välituotteiden valmisteveroa keskimäärin 9,5 prosenttia ja väkevien alkoholijuomien valmisteveroa 4,8 prosenttia. Hyvin mietojen, enintään 2,8 tilavuusprosenttia alkoholia sisältävien oluiden, muiden käymisteitse valmistettujen juomien ja etyylialkoholijuomien veroa korotettaisiin 10 prosenttia.

Alkoholilain näkökulma

Voimassa olevan alkoholilain tarkoituksena on alkoholin kulutusta ohjaamalla ehkäistä alkoholipitoisista aineista aiheutuvia yhteiskunnallisia, sosiaalisia ja terveydellisiä haittoja. Suomen soveltaman alkoholipolitiikan perusta on ollut alkoholin saatavuuden rajoittaminen ja sitä kautta alkoholista aiheutuvien haittojen vähentäminen.

Hallituksen esitys uudeksi alkoholilaiksi on annettu eduskunnalle syyskuussa 2017. Esityksen mukaan alkoholilain keskeiset periaatteet säilyisivät pääosin ennallaan, merkittävin muutos olisi vähittäismyynnissä olevien tuotteiden ns.

kirjaamo@valvira.fi Puhelin 0295 209 111 www.valvira.fi

PL 210, 00281 Helsinki
Mannerheimintie 103b, 00280 Helsinki
Faksi 0295 209 700

Koskenranta 3, 96100 Rovaniemi
Faksi 0295 209 704

valmistustaparajoituksen poistuminen ja muussa kuin Alkon vähittäismyynnissä olevien juomien alkoholipitoisuuden rajan nostaminen 4,7 tilavuusprosentista 5,5 tilavuusporsenttiin. Alkoholilain muutoksen on arvioitu lisäävän alkoholiverotuloja, mutta vastaavasti kasvattavan alkoholin käytöstä aiheutuneita kustannuksia.

Valviran arvio

Esityksessä todetaan, että alkoholiveropolitiikkaa tulee edelleen kehittää pitkäjänteisesti varoen suurten tai nopeiden veromuutosten tekemistä, jotta matkustajatuonti ei rapauttaisi alkoholiveron veropohjaa. Kotimaisella alkoholijuomien hintatasolla ja matkustajatuonnilla on selkeä yhteys, ja riskinä on, että suuri kotimainen hinnannousu lisää paitsi alkoholin laillista matkustajatuontia myös matkustajatuontina tuodun alkoholin laitonta välittämistä kotimaassa. Valvira pitää tätä lähtökohtaa alkoholiveropolitiikassa tärkeänä.

Ehdotetussa veronkorotusmallissa on huomioitu alkoholijuomien kulutus ja kulutuksessa tapahtuneet muutokset, hintakehitys, alkoholijuomien matkustajatuonti sekä Virossa suunnitellut alkoholiveron korotukset tuoteryhmittäin. Lisäksi on otettu huomioon alkoholilain kokonaisuudistusta koskeva esitys.

Vireillä oleva alkoholilain muutos vaikeuttaa ehdotetun verokorotuksen vaikutuksen arvioimista alkoholin kokonaiskulutukseen. Valvira pitää kuitenkin perusteltuna muutoksen toteuttamista esityksen mukaisesti alkoholin aiheuttamien terveydellisten ja sosiaalisten haittojen vähentämisen kannalta.

Ylijohtaja Markus Henriksson

Ryhmäpäällikkö Eeva Saari

Lisätietoja lausunnosta antaa ryhmäpäällikkö Eeva Saari, eeva.saari@valvira.fi